

Elipsa – razni zadaci

Primer 1.

Odrediti trajektoriju tačke M koja pri svom kretanju ostaje tri puta bliža tački A(1,0) nego pravoj $x=9$.

Rešenje:

Uzmimo da je tačka M(x,y). Rastojanje tačke M od tačke A(1,0) je:

$$d(M, A) = \sqrt{(x-1)^2 + (y-0)^2} = \sqrt{(x-1)^2 + y^2} \text{ po formuli za rastojanje između dve tačke.}$$

Rastojanje tačke M(x,y) od prave $x-9=0$ je

$$d = \frac{|x-9|}{\sqrt{1^2 + 0^2}} = |x-9| \text{ po formuli rastojanje tačke od prave } d = \frac{|ax_0 + by_0 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}}$$

Razmišljamo da će x koordinata te tačke biti manja od 9, pa je $d = 9 - x$

Po tekstu zadatka je:

$$3\sqrt{(x-1)^2 + y^2} = 9 - x \dots / ( )^2$$

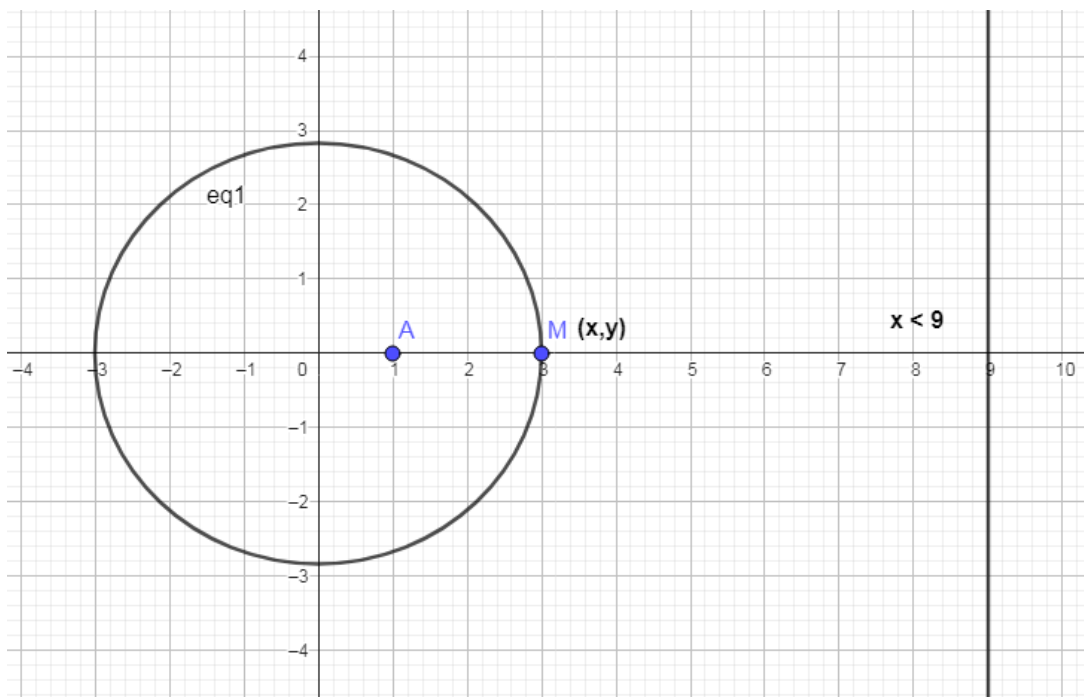
$$9((x-1)^2 + y^2) = (9-x)^2$$

$$9(x^2 - 2x + 1) + 9y^2 = 81 - 18x + x^2$$

$$9x^2 - 18x + 9 + 9y^2 = 81 - 18x + x^2$$

$$8x^2 + 9y^2 = 72 \dots / : 72$$

$$\frac{x^2}{9} + \frac{y^2}{8} = 1 \rightarrow \text{Trajektorija te tačke je elipsa}$$

Primer 2.

Napisati jednačinu tangente elipse $2x^2 + 3y^2 = 35$ koja je normalna na pravu $3x - 8y - 24 = 0$

Rešenje:

Naša tangenta je prava $y = kx + n$, $k = ?$, $n = ?$.

Spakujemo elipsu:

$$2x^2 + 3y^2 = 35 \dots / : 35$$

$$\frac{2x^2}{35} + \frac{3y^2}{35} = 1$$

$$\frac{x^2}{\frac{35}{2}} + \frac{y^2}{\frac{35}{3}} = 1 \rightarrow a^2 = \frac{35}{2} \wedge b^2 = \frac{35}{3}$$

Pravu prebacimo u eksplicitni oblik da pročitamo koeficijent pravca:

$$3x - 8y - 24 = 0$$

$$8y = 3x - 24$$

$$y = \frac{3}{8}x - 3 \rightarrow k = \frac{3}{8}$$

Naša tangenta mora biti normalna na ovu pravu pa po uslovu normalnosti imamo:

$$k_2 = -\frac{1}{k_1} = -\frac{1}{\frac{3}{8}} = -\frac{8}{3}$$

Uslov dodira će nam dati n:

$$a^2k^2 + b^2 = n^2$$

$$\left(\frac{35}{2}\right)\left(-\frac{8}{3}\right)^2 + \left(\frac{35}{3}\right) = n^2$$

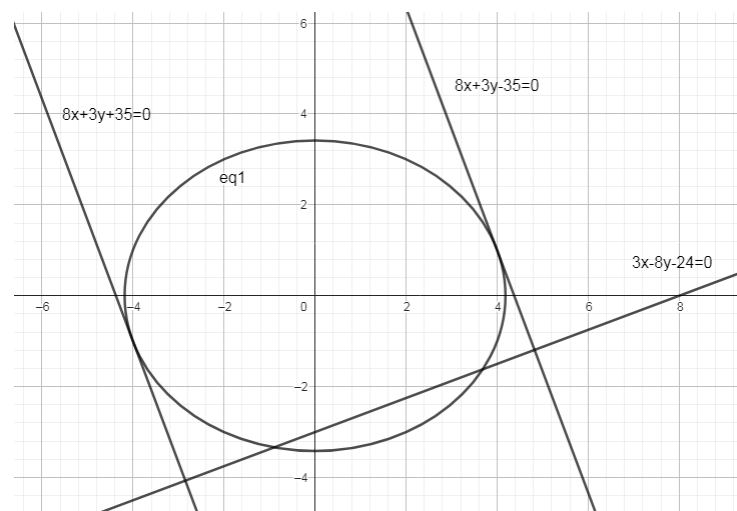
$$\left(\frac{35}{2}\right)\left(\frac{64}{9}\right) + \left(\frac{35}{3}\right) = n^2$$

$$n^2 = \frac{1120}{9} + \frac{105}{9}$$

$$n^2 = \frac{1225}{9} \rightarrow n = \pm \sqrt{\frac{1225}{9}} = \pm \frac{35}{3}$$

$$t_1 : y = -\frac{8}{3}x + \frac{35}{3}$$

$$t_2 : y = -\frac{8}{3}x - \frac{35}{3}$$

Primer 3.

Napisati jednačinu elipse ako su poznate njene tangente $x + y - 8 = 0$ i $x + 3y + 16 = 0$

Rešenje:

Tangente moraju da zadovoljavaju uslov dodira, pa ćemo to iskoristiti da napravimo sistem jednačina.

$$x + y - 8 = 0$$

$$y = -x + 8 \rightarrow k = -1 \wedge n = 8$$

$$x + 3y + 16 = 0$$

$$3y = -x - 16$$

$$y = -\frac{1}{3}x - \frac{16}{3} \rightarrow k = -\frac{1}{3} \wedge n = -\frac{16}{3}$$

$$a^2 k^2 + b^2 = n^2$$

$$a^2 (-1)^2 + b^2 = 8^2$$

$$a^2 \left(-\frac{1}{3}\right)^2 + b^2 = \left(-\frac{16}{3}\right)^2$$

$$a^2 + b^2 = 64 \dots / * (-1)$$

$$\frac{a^2}{9} + b^2 = \frac{256}{9} \rightarrow a^2 + 9b^2 = 256$$

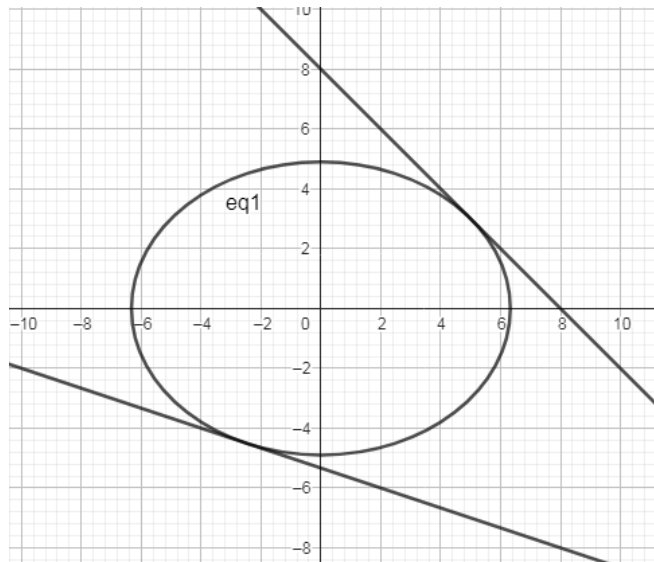
$$-a^2 - b^2 = -64$$

$$a^2 + 9b^2 = 256$$

$$8b^2 = 192$$

$$b^2 = 24 \rightarrow a^2 = 40$$

Jednačina elipse je $\frac{x^2}{40} + \frac{y^2}{24} = 1$.

Primer 4.

Odrediti ugao pod kojim se vidi elipsa $x^2 + 3y^2 = 12$ iz tačke P(0,4).

Rešenje:

Traženi ugao je ugao između tangenti postavljenih iz tačke P(0,4).

$$x^2 + 3y^2 = 12 \dots / : 12$$

$$\frac{x^2}{12} + \frac{y^2}{4} = 1 \rightarrow a^2 = 12 \wedge b^2 = 4$$

Neka je naša tangenta $y = kx + n$ i sadrži tačku (0,4), koordinate te tačke menjamo umesto x i y:

$$y = kx + n$$

$$4 = k \cdot 0 + n \rightarrow n = 4$$

uslov dodira

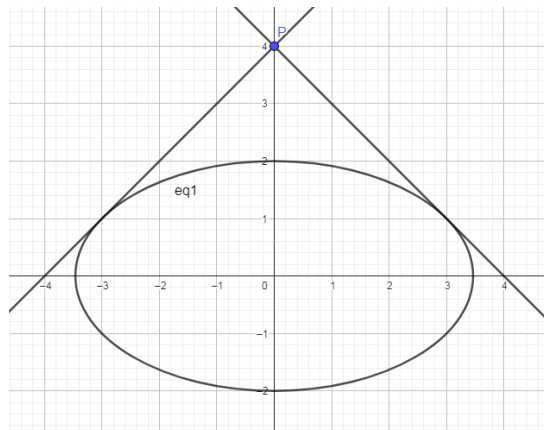
$$a^2 k^2 + b^2 = n^2$$

$$12k^2 + 4 = 16$$

$$12k^2 = 12$$

$$k^2 = 1 \rightarrow k = \pm\sqrt{1} = \pm 1$$

$$k_1 = 1 \wedge k_2 = -1$$

Ne moramo tražiti celu tangentu, jer nama za ugao trebaju samo k-ovi. A kako oni zadovoljavaju uslov normalnosti $k_1 k_2 = -1$ zaključujemo da se radi o uglu od 90° .

Primer 5.

Napisati jednačinu one tetive elipse $16x^2 + 25y^2 = 400$ koja je prepolovljena tačkom $M(2,1)$

Rešenje:

Neka su te dve tačke na elipsi (x_1, y_1) i (x_2, y_2) .

Tačka $M(2,1)$ je sredina te duži pa mora da važi:

$$\frac{x_1 + x_2}{2} = 2 \wedge \frac{y_1 + y_2}{2} = 1 \rightarrow x_1 + x_2 = 4 \wedge y_1 + y_2 = 2$$

Tačke (x_1, y_1) i (x_2, y_2) zadovoljavaju jednačinu elipse pa mora biti:

$$16x_1^2 + 25y_1^2 = 400 \wedge 16x_2^2 + 25y_2^2 = 400$$

Sad da iskombinujemo ove četiri jednakosti da nađemo koeficijent pravca tražene jednačine tetive.

$$16x_1^2 + 25y_1^2 = 16x_2^2 + 25y_2^2$$

$$16x_1^2 - 16x_2^2 = 25y_2^2 - 25y_1^2$$

$$16(x_1^2 - x_2^2) = 25(y_2^2 - y_1^2) \text{ razlike kvadrata}$$

$$16(x_1 - x_2)(x_1 + x_2) = 25(y_2 - y_1)(y_2 + y_1) \text{ ovo znamo koliko je ...}$$

$$16(x_1 - x_2) \cdot 4 = 25(y_2 - y_1) \cdot 2$$

$$\frac{32}{25} = \frac{y_2 - y_1}{x_1 - x_2} \text{ mora puta -1 da okrenemo x-seve}$$

$$k = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = -\frac{32}{25}$$

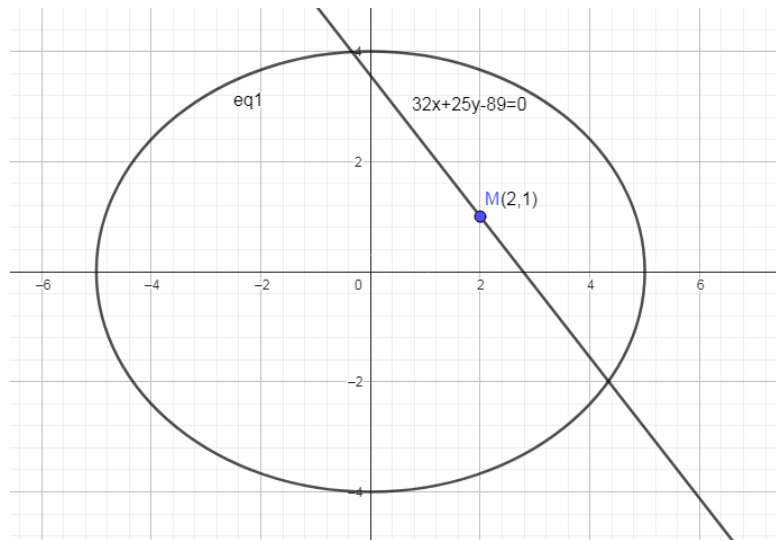
Dalje radimo kao jednačina prave kroz tačku $M(2,1)$

$$y - y_1 = k(x - x_1)$$

$$y - 1 = -\frac{32}{25}(x - 2)$$

$$y = -\frac{32}{25}x + \frac{64}{25} + 1$$

$$y = -\frac{32}{25}x + \frac{89}{25}$$

Primer 6.

Data je jednačina elipse $4x^2 + 9y^2 - 8x - 36y + 4 = 0$.

Odrediti koordinate središta, poluose, žiže elipse i konstruisati je.

Rešenje:

Vidimo da ova elipsa nije centralna, to jest središte joj nije u tački (0,0).

Ova elipsa je $\frac{(x-p)^2}{a^2} + \frac{(y-q)^2}{b^2} = 1$ gde je (p,q) centar elipse.

Njene žiže su $F_1(p-c, q) \wedge F_2(p+c, q)$.

Da je upakujemo:

$$4x^2 + 9y^2 - 8x - 36y + 4 = 0$$

$$4x^2 - 8x + 9y^2 - 36y = -4$$

$$4(x^2 - 2x) + 9(y^2 - 4y) = -4$$

$$4(x^2 - 2x + 1 - 1) + 9(y^2 - 4y + 4 - 4) = -4$$

$$4(x^2 - 2x + 1) + 9(y^2 - 4y + 4) - 36 = -4$$

$$4(x-1)^2 + 9(y-2)^2 = 36 \dots / : 36$$

$$\frac{(x-1)^2}{9} + \frac{(y-2)^2}{4} = 1 \rightarrow p=1, q=2, a^2=9, b^2=4$$

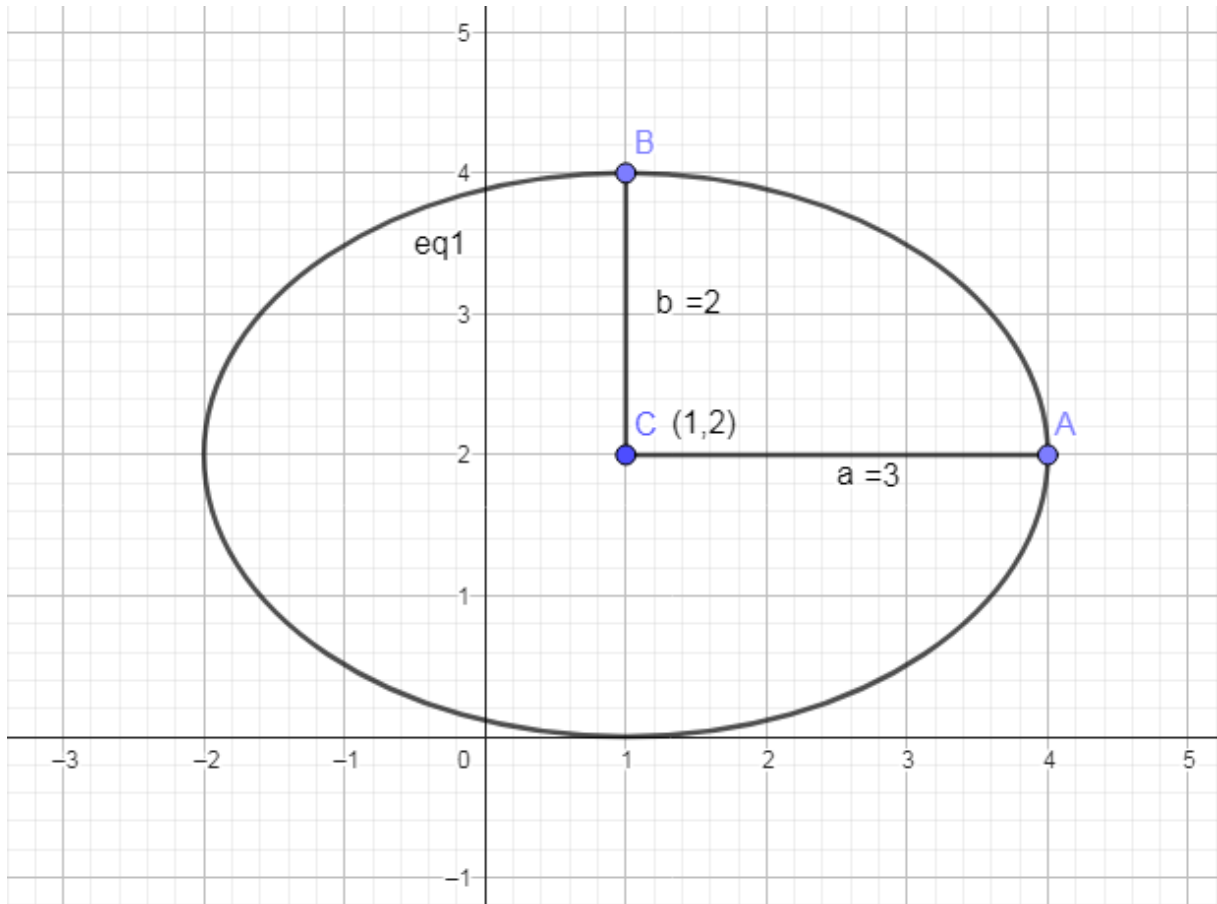
$$c^2 = a^2 - b^2$$

$$c^2 = 9 - 4 = 5$$

su žiže.

$$c = \pm\sqrt{5} \rightarrow F_1(1-\sqrt{5}, 2) \wedge F_2(1+\sqrt{5}, 2)$$

Da pogledamo i sliku:

Primer 7.

Data je elipsa $x^2 + 4y^2 + 4x - 16y + 8 = 0$.

Odrediti koordinate središta , poluose , žiže elipse i konstruisati je.

Rešenje:

$$x^2 + 4y^2 + 4x - 16y + 8 = 0$$

$$x^2 + 4x + 4y^2 - 16y + 8 = 0$$

$$x^2 + 4x + 4 - 4 + 4(y^2 - 4y) + 8 = 0$$

$$(x + 2)^2 + 4(y^2 - 4y + 4 - 4) = -4$$

$$(x + 2)^2 + 4(y^2 - 4y + 4) - 16 = -4$$

$$(x + 2)^2 + 4(y - 2)^2 = 12$$

$$\frac{(x + 2)^2}{12} + \frac{(y - 2)^2}{3} = 1 \rightarrow p = -2, q = 2, a^2 = 12, b^2 = 3$$

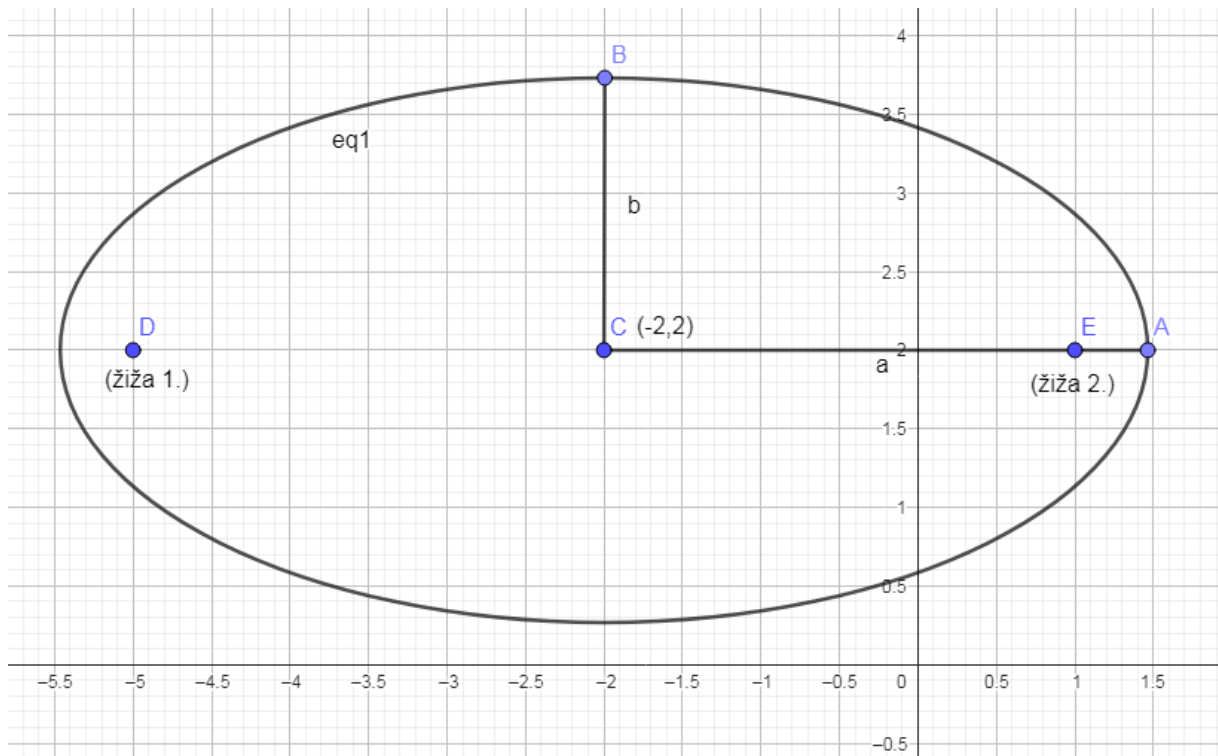
Centar ove elipse je u tački $(-2,2)$

$$c^2 = a^2 - b^2$$

$$c^2 = 12 - 3 = 9$$

su žiže.

$$c = \pm\sqrt{9} = \pm 3 \rightarrow F_1(-2-3, 2) \wedge F_2(-2+3, 2) \rightarrow F_1(-5, 2) \wedge F_2(1, 2)$$

www.matematiranje.in.rs